

האשה רבה

פרק עשירי

יבמות

צו

עין משפט גרי מצוה

פ"א דבב

שיאמרו דבר שמועט מפי בעולם הוה . שיהיו שפתי נעות בקבר כאלו אני חי : **דוכבוס** . נעות לשון דבר שמרתיח ומבלבץ : כומר . כלי שמניחין בו ענבים עד שמתחממין ויינו טוח ללחם כמו מכמר בישראל דתמיד נשחט (פסחים נח) : **דוכב** . היין רוחש ונע ויולל למעלה דוכב פריטי"ה : **לא חולץ ולא** תורה אור

[בפסוקים : איתא הוציק כל מי שנאמרה הלכה בשמו בעולם הוה כו' ופ"ע שם ונכסרות : א:]

כ"ג קנה : לעיל פ. נדה מז :

הדרן עלך האשה רבה

נושאים

על האנוסה . לומר שאנס ופתה את האשה מותר לישא בתה ואחותה ואמה : **ר' יהודה אומר כו'** . בגמרא מפרש טעמא : **גב' הנוטען** . הנחשד וילל עליו קול : **מדרבנן** . משום גזירה שמה לאמר שישא את בתה וזנה עם הראשונה והוא אונס ומפתה על הנשואה : **פני נושאין לכתולה** . בתמיה : **לאחר מיסה** . שמתה האנוסה והמפתה דתו ליכא למגזר מירי : **בבבן נאמר שכיבה** . בכל עריות בפרשה קדושים תהיו בכלתו ודודתו בזכור ובבהמה : **וכאן** . בלשה ואמה ובקרובות האסורות לו מחמת אשתו : **נאמר קיסה** . איש כ"י יקח א"ל את אשה ואת אמה (ויקרא כ) ואשה א"ל את אחותה לא תקח (סס יח) : **דרך ליקוחין** . שהיתה ראשונה לקוחתו חייב על השנייה כשאל עליה דבשניה ליכא למימר ליקוחין דהא לא תפסי בה קידושין : **הראוי לשכיבה** . היכא לייכא למימר ליקוחין ממס : **ואיפוך יקרא א"ל** . בת צבך דממעט לבת צנה בשואתו משתעי ואיך קרא דאמר לבת צנה ואע"ג דלאו מיניה באנוסה מוקמינן ליה : **לאחר מיסה** . שמת אביו לייכא לאו דיבמה לשוק ואוקמא קרא עליה בלא דכקא הראוי לאביו ובלאו דודתו : א

הגדות הב"ח (ה) נב' וממתי דנאנוסה כתוב מעילוי' דקרא דכתיב ונתן :

[כ"ג שם ונדה שם איתא רב חיאיא]

[פ' היקום תוס' כ"ג קנה : ד"ה סבי גרים ר"ת כו']

לעיל ד. ברכות כא :

[עיל ט. (וססתא פ"ד)]

לעיל כב :

לעיל ד. (מט.)

דכ"ס כב

נושאים

על האנוסה . איידי דנאם בהאשה רבה (לעיל נה) . דלין שכיבה אחותה ואחותה תנא נמי בהאי פירקא דלס אנס אשה מותר לישא קרובותיה : **וכל** היכא דליכא איסורא דרבנן תני טשאין לכתולה . ה"ה דה"מ למיפדך מזכריתא דקתני דמותר אלא דניחא ליה למיפדך ממזניתין :

שיאמרו דבר שמועה מפי בעוה"ז דאמר* רבי יוחנן משום רבי שמעון בן *יוהי כל ח"ח שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הוה שפחותיו דובבות בקבר אמר ר' יצחק בן זעירא ואיתימא שמעון נזירא מאי קראה ו"חכך בין הטוב הולך לדודי למישרים דוכב שפתי ישנים ככומר שלענבים מה כומר שלענבים כיון שמניח אדם אצבעו עליו מיד דוכב אף תלמידי חכמים כיון שאומרים דבר שמועה מפייהם בעוה"ז שפחותיהם דובבות בקבר : אחד בן מ' שנים וכו' : ורמינהו *בן *עשרים שנה שלא הביא שתי שערות יביאו ראיה שהוא בן עשרים והוא הסרים לא הולץ ולא מייבם בת עשרים שנה שלא הביאה שתי שערות יביאו ראיה שהיא בת עשרים והיא האילנית לא חולצת ולא מתייבמת הא אתמר עלה א"ר שמואל בר יצחק אמר רב הוהא שגולדו לו סימני סרים אמר רבא דיקא נמי דקתני והוא הסרים שמע מינה וכי לא נולדו לו סימני סרים עד כמה תני דבי רבי חיאיא 'עד רוב שנותיו כי אתו לקמיה *דרבא אי כחיש אמר להו זילו אבריהו ואי בריא אמר להו זילו אכחשוהו דהני סימנן זמנין *דנתרי מחמת כחישותא זמנין דנתרי מחמת בריותא :

הראוי לקיסה קיסה . מדלח כתיב בלשון שכיבה משמע לדלדשה דדרך ליקוחין הוא דלחא לכך בא למעט אונסין אבל כי יקח את אחותו הסם ליכא למיטעי שר"ל קיסה אלא שכיבה דכ"ע ידעי דלין קדושין תופסין בלחוחו :

ואיפוך אלא . דאונסין יש לאסור יוסר כיון דעבד איסורא ועבד על ומלאה הארץ זמה (ויקרא יט) אבל בנישואין דלא עבד איסורא אין לאסור בקרובותיה :

עריות שאר כתיב בהו . ואל"ת כיון דאיסור אשה ובתה מערות אשה ובתה לא תגלה נפקא אימא שלא אסר הכתוב אלא היכא דגלי מערות שתיקן אבל נכנסה לתופה ולא נבעלה מותר לגלות מערות האחרת ואר"י *דסכרס הוא כיון דכתב שאר בקרא ועל ידי הגישואין בזה השארות :

איבעית אימא לאמר מיתה . וכקא אביו הוא היינו כקף שראוי לאביו כמיו : א

הדרן עלך האשה רבה

נושאים

על האנוסה ועל המפתה והאונס והמפתה על הנשואה חייב 'נושא *אדם אנוסת אביו ומפותת אביו אנוסת בנו ומפותת בנו רבי יהודה אומר באנוסת אביו ומפותת אביו : **גב' תנינא להא דת"ר** אנס אשה מותר לישא בתה נשא אשה אסור לישא בתה ורמינהו *הנמען מן האשה אסור באמה ובבתה ובאחותה 'מדרבנן וכל היכא דאיכא איסורא מדרבנן תני נושאין לכתולה כי תנן מתניתין "לא אדר מיתה מנא הני מילי דת"ר בכלולן נאמר שכיבה וכאן נאמר קיסה לומר לך דרך ליקורין אסרה תורה א"ל רב פפא לאב"י אלא מעתה גבי אחותו דכתיב *איש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו הכי נמי דרך קיסה הוא דאסור דרך שכיבה שרי א"ל ליקוחין כתיבי בתורה סתם הראוי לקיסה קיסה הראוי לשכיבה שכיבה רבא אמר אנס אשה מותר לישא בתה מהכא *כתיב *עדות בת בנך או בת בתך לא תגלה הא בת בנה ואת בת בתה לא תקח הא כיצד כאן באונסין כאן בגישואין איפוך אנא עריות שאר כתיב בהו בגישואין איכא שאר באונסין ליכא שאר : רבי יהודה אומר באנוסת אביו וכו' : אמר רב גידל אמר רב מאי *מעמא דרבי יהודה דכתיב *לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה וממאי דבאנוסה כתיב (ה) דכתיב מעילויה דקרא ונתן האישה השוכב עמה לאבי הגערה תמשים כסף ורבנן אי הוה סמיך ליה ברקאמרת השתא דלא סמיך ליה לכדרב ענן דאמר רב ענן אמר שמואל בשומרת יבם של אביו הכתוב מדבר ומאי כנף אביו כנף הראוי לאביו לא יגלה ותפוק ליה משום דודתו לעבור עליה בשני לאוין ותפוק ליה משום יבמה לשוק לעבור עליה בשלשה לאוין ואיבעית אימא לא אדר מיתה א

עובד כוכבים שהיתה הורוה שלא בקדושה ולירתי בקדושה יש לו שאר האב כיצד נשא אחותו מן האם ויציא מן האב יקיים אחות אב מן האם ויציא מן האב יקיים . אח מן האם ויציא מן האב רפ"א יוציא וכו' איקיים שהיה רפ"א כל עורה שהיא משום שאר האם ויציא מן האב יקיים ומותר באשת אחיו ובאשת אביו . ושאר כל העריות פותרות לו לאותו אשת אביו נשא אשה ובתה כנס [אחת] ומצויא [אחת] ולכתולה לא יבטם :

פ א ב מ"י ס"ב מה"ל אישוס ס"ל י"א סג ע"ן טו טו"ש"פ א"ש"ע ס"י קנה סעי' יב וס"מן קעב סעי' ו' : פ"א ג מ"י ט"ס טו"ש"ע ט"ס סימן קנה סעי' ג' : סנהדרין ג פ"ט ככורות ל"א :

ד א מ"י ס"ב מה"ל אישוכי כ"לס ס"ל"א סג"ל לוי"ן ק"ק וק"ל [טו"ש"ע] א"ש"ע ס"י טו סעי' ג' : ב ה מ"י ט"ס ס"ל י' : ג ו מ"י ט"ס ס"ל יג [טו"ש"ע] ט"ס סימן טו סעי' ט' : ד ח מ"י ט"ס ס"ל י"א [טו"ש"ע] ט"ס :

תוס' חד במקמי נושאין על האנוסה הא דרנתן נירות שנתגיירו עמה לא תלצין ולא מייבמין מ"א אסורים ליבם מדרבנן משום דסחלשי באשת אחיו מן האם ורוקא כשהן אחים מן האב (ולא) מן האבאבל אחיה מן האב ולא מן האם שריא ואחיו מן האב ומן האם נמי דאסור ה"מ (בני דאשה) ורוקא בגשים) דאנסוב לבתר דאחיהי אכל בגשים דאנסוב כשדעא עובד כוכבים לכ"ע שרי אפי' באחים מן האם והיכא דדרשון הורוה שלא בקדושה ולירתי בקדושה והשני הורוה ולירתי בקדושה חייבים כרת משום אשת אח . תניא עובד כוכבים שהיתה הורוה שלא בקדושה ולירתי בקדושה יש לו שאר האב כיצד נשא אחותו מן האם ויציא מן האב יקיים אחות אב מן האם ויציא מן האב יקיים . אח מן האם ויציא מן האב רפ"א יוציא וכו' איקיים שהיה רפ"א כל עורה שהיא משום שאר האם ויציא מן האב יקיים ומותר באשת אחיו ובאשת אביו . ושאר כל העריות פותרות לו לאותו אשת אביו נשא אשה ובתה כנס [אחת] ומצויא [אחת] ולכתולה לא יבטם :

דכ"ס כג

גליון הש"ס תוס' ל"ה עריות וכו' והל"י דסכ"ל ס"א וכו' . פ' לעיל ד' ב ע"כ מ"ד"ס נה :